

F. t. beslutn. vedr. ledsagelse af skibe med nødhjælp til Somalia m.v.

I. Danmark har primo november 2007 modtaget en henvendelse fra Frankrig om at overtage ledsagelsen i farvandet omkring Afrikas Horn af skibe med nødhjælp til Somalia chartret af FN's Verdensfødevarerprogram (herefter benævnt World Food Programme, WFP) med det formål at afskrække forsøg fra pirater på at kapre skibene.

Den forværrede humanitære situation i Somalia har resulteret i, at ca. 1,5 million somaliere har behov for nødhjælp for at overleve. Fødevareresituationen i Somalia er meget kritisk og må forventes forværret i løbet af 2008. På grund af situationen på land gennemføres transport af nødhjælp primært ad søvejen. WFP transporterer således næsten 80 pct. af nødhjælpen ad denne kanal. Samtidig har det stigende problem med pirateri i farvandet omkring Afrikas Horn også ramt WFP-transporterne. Dels i form af egentlige piratoverfald – tre WFP-skibe blev overfaldet i 2007 – og dels gennem en markant nedgang i tilgængeligheden af rederier og skibe, der er villige til at påtage sig nødhjælpstransporterne til Somalia samt forøgelse af shippingomkostningerne.

På den baggrund har WFP og International Maritime Organisation (IMO) den 10. juli 2007 udsendt en fælles erklæring, der opfordrer til en mere fokuseret tilgang til problemet, så det undgås, at nødhjælpsforsyningslinjerne til Somalia afskæres. I forlængelse heraf vedtog FN's Sikkerhedsråd resolution 1772 af 20. august 2007 om Somalia med hjemmel i FN-pagtens kapitel VII. Resolutionen udtrykte bekymring over konsekvenserne af pirateri, og bemyndigede den Afrikanske Unions medlemsstater til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at bidrage til at skabe de nødvendige sikkerhedsmæssige forhold med henblik på tilvejebringelse af humanitær bistand. Samtidig opfordrede Sikkerhedsrådet alle FN's medlemsstater med flåde fartøjer og militærfly i området ud for Somalia til at være opmærksomme på tilfælde af pirateri og at træffe passende foranstaltninger til at beskytte den merkantile skibsfart i overensstemmelse med folkeretten, herunder særligt skibe med humanitær nødhjælp.

Den 25. september 2007 meddelte den franske præsident Sarkozy, at Frankrig i en periode vil levere sømilitær ledsagelse af WFP-transporterne. Frankrig har siden medio november 2007 forestået ledsagelsen af nødhjælpstransporterne

fra Mombasa i Kenya til destinationer i Somalia. Ledsagelsen er udmøntet i tæt koordination og efter aftale med WFP og den somaliske regering, som støtter operationen. WFP udtrykker stor tilfredshed med arrangementet, der bidrager til at skabe større forudsigelighed om nødhjælpsleverancerne, hvilket letter arbejdet for både WFP og for de øvrige nødhjælpsaktører i Somalia.

Initiativet er tilrettelagt som en national fransk indsats til støtte for WFP i en tidsbegrænset periode. Der er således ikke tale om en multinational indsats, men om et initiativ, der giver mulighed for, at interesserede lande i en periode kan forestå ledsagelsen af WFP-transporterne. Det franske bidrag består af et større skib samt maritime specialstyrker placeret ombord på de ledsagede skibe.

II. Regeringen finder, at dansk deltagelse i initiativet med et flådeskib og maritime specialstyrker vil kunne medvirke væsentligt til sikring af nødhjælpsforsyninger til Somalia og være i overensstemmelse med regeringens målsætninger om en styrket indsats mod pirateri. Fra dansk side vil der kunne stilles et inspektionsskib af THETIS-klassen (uden helikopter) med maritime specialstyrker samt et nationalt logistisk støtteelement – i alt op til ca. 80 personer – i perioden fra den 14. januar til den 30. april 2008 inklusiv forlægning fra/til Danmark. Det danske bidrag vil være klar i operationsområdet fra starten af februar og vil kunne operere frem til starten af april. I denne periode vil det alene være Danmark, der varetager opgaven med at ledsage WFP-transporterne. Det danske sømilitære kontingent vil være under national dansk kommando.

Det danske sømilitære kontingent vil kunne ledsage op til to WFP-skibe ad gangen. Det er forventningen, at de danske maritime specialstyrker vil opholde sig om bord på de ledsagede skibe i forbindelse med det danske inspektionsskibs ledsagelse heraf i umiddelbar nærhed. Det nationale logistiske støtteelement planlægges placeret i Djibouti.

III. Det sømilitære kontingent vil være undergivet folkeretten. Det følger af folkeretten, at flåde fartøjer frit kan bevæge sig på det åbne hav, herunder ledsage andre skibe. Da operationsområdet i denne sag omfatter såvel det åbne hav som somalisk, kenyansk og tanzaniansk territorialfarvand, og da der forudses udstationeret danske specialstyrker på de af WFP chartrede